

Інтерактивний робочий аркуш має два покликання з різними можливостями: для розробників та виконавців. При надсиланні здобувачам освіти покликання на аркуш слід скористатися функцією «призначити», а не скопіювати URL адресу вгорі аркуша. Також варто подбати про ідентифікацію здобувачів освіти – вибрати в налаштуваннях обов’язкову реєстрацію тих, хто виконує завдання або у першому питанні зазначити необхідність вказати прізвище та ім’я. Деякі сервіси дозволяють створити клас і відразу призначити завдання для тих, хто є його учасниками (або скористатися вже створеним у Google Classroom).

Підбиваючи підсумки варто зазначити, що інтерактивні ресурси, що ґрунтуються на сучасних інформаційних технологіях досить швидко розвиваються, є актуальними і затребуваними в освітньому процесі, сприяють більш ефективній роботі як здобувачів освіти, так і педагога. Через широке функціональне наповнення таких сервісів досить перспективним є використання інтерактивних робочих аркушів для навчання української мови.

Список використаних джерел

1. Методика викладання української мови : Навчально-методичний посібник. Для студентів українського відділення філологічного факультету / Оксана Костів, Олеся Сколоздра-Шепітко. Львів, 2018. 202 с.
2. Семаньків М., Білусяк Б. Використання Інтернет-сервісів в навчальному процесі. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/semankiv.pdf>
3. BuilBuild beautiful, engaging online worksheets. URL: <https://app.wizer.me/about-us>
4. Formative. URL: <https://www.formative.com/>
5. Live worksheets. URL: <https://www.liveworksheets.com/>

Котляренко Світлана Василівна,
доцент кафедри методики викладання
української мови та літератури
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова, кандидат
філологічних наук, доцент

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

Сьогодні важко уявити собі молоду людину, яка хотіла б досягнути успіху у житті і не прагнула б до знань. Учень, який пізнає світ через художній твір, сприймає його не тільки розумом, свідомістю, інтелектом, а й усіма своїми органами почуттів. Мистецтво відображає довкілля в образах. Заняття, побудоване нехай і на інноваційних методах навчання, може перетворитися у звичайне, на якому учні запам’ятовують інформацію, якщо викладач не передбачить у ході заняття відповідні емоційні піки, спади.

Важливе місце в розвитку особистості належить художній літературі як мистецтву слова і як навчальному предмету. А оскільки художні образи, що є сплавом ідеї й образного слова, служать могутнім засобом впливу, то читання набуває особливого значення як специфічний предмет виховання і розвитку.

Адже, як зазначав академік Михайло Грушевський, наша літературна спадщина – це такий скарб, якого досі не оцінив належно ні сам український народ, ні весь світ. Леся Українка, Іван Франко, Михайло Коцюбинський, Ліна Костенко, Олесь Гончар, Олександр Довженко, Василь Стус, Василь Симоненко. Ці та багато інших велетнів Духу віддали серця свої людям, подарували прекрасні плоди своєї творчості. Як донести їх творіння до дитячих сердець, як відродити найголовніше – душу людини як найвищу цінність?

Українська література нерозривно пов'язана з національними і культурними традиціями. Це своєрідний художній літопис українців. Національний тип особистості виростає на ідеях національної філософії, народних ідеалах, традиціях, звичаях і обрядах, морально-етичних цінностях, тобто на культурно-історичному досвіді, здобутках народу впродовж багатьох епох. *Читання завжди, в усі часи і віки, посідало особливе місце в інтелектуальному й духовному збагаченні молоді. Воно розширює кругозір, робить життя насиченим, яскравим. Книга – це і джерело інформації.*

Студенти, а це майбутнє нації, здатні осмислити роль і значення мистецтва, внесок кожного з письменників у національну та світову скарбницю літератури й культури. У цей час вони досягають такого рівня інтелектуального і духовного розвитку, який дає змогу розв'язати складні моральні проблеми, дати оцінку суспільним і життєвим явищам.

Функція викладача – ознайомлення студентів з основним культурним надбанням народу; виховання патріотизму та моральних переконань, як система текстів українознавчої тематики, які б містили інформацію про історію, культуру, звичаї, побут українців, минуле, сучасне і майбутнє України, красу природи, людини, мови, духовної спадщини народу, найвидатніші постаті в історії України – такі теми мають бути запроваджені у навчально-виховний процес. Українознавче наповнення змісту мовної та літературної освіти сприятиме формуванню українознавчого світогляду.

Щоб формувати світогляд сучасної молоді на засадах українознавства, належить вибудовувати у їхній свідомості систему уявлень про українців як народ, що має свою історію, сучасне і майбутнє, систему принципів та ідеалів. Уявлення як чуттєво-наочний образ предметів, явищ дійсності формується під впливом безпосереднього сприймання предметів, інформації про них, але обов'язково містить емоційну доміную, виражає ставлення особистості до названих реалій. Українознавчий аспект – один із пріоритетних у перебудові освіти в Україні. Суть його зводиться до того, що саме рідна мова є засобом пізнання самого себе, як представника української нації, свого народу, його історії та культури.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Ю. С. Урок літератури в системі національного виховання // Рідна школа. 1998. № 9. С. 15–18.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал // Полтавський вісник. 1994. №7. С. 102.
3. Концепція педагогічної освіти [Текст]. Київ. 1998.
4. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні [Текст]. К. 1997.
5. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта. 2002. №26 (24 квітня – 1 травня). С. 2–14.
6. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / колектив авторів: Бартенєва І.О., Бужіна І.В., Дідусь Н.І. [та ін.]. Одеса. 2002. С. 191–195.

Красницька Анжела Віталіївна,
професор кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ВАРІАТИВНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ У ТЕКСТАХ КОДЕКСІВ УКРАЇНИ

Важливим правилом юридичної техніки є визначення одного й того самого поняття в одному правовому акті, а також у певній галузі права одним терміном. Порушенням цього правила є варіативність, яка є характерною ознакою термінології. Термінам, як і загальнонавчаним словам, властива асиметрія мовленнєвого знака, яка виявляється у синонімії та омонімії. Внутрішньомовна міжзнакова асиметрія виявляється в синонімії (напр., *близькі родичі – близькі – родичі – члени сім'ї; винятковий стан – надзвичайний стан*) та омонімії (напр., *мати* (іменник) – *мати* (дієслово); *зібрання людей – зібрання законодавства*). Явище синонімії розглядається в контексті мовної варіативності.

Необхідно зазначити, що різні аспекти асиметричних виявів у мові завжди перебували в полі зору лінгвістів. На думку дослідників, лише симетрія може вважатися досконалим і належним станом речей. Еквівалентом симетрії є гармонія, порядок. У «Новому тлумачному словнику української мови» зафіксовано такі значення слів: *Симетрія* – розмірне, пропорційне розміщення частин якогось цілого щодо центру, середини [1, с. 196]; *Асиметрія* – брак або порушення симетрії; несиметричність, нерозмірність [2, с. 59]. На лінгвістичному рівні під асиметрією слід розуміти відхилення від упорядкованості, регулярності, однорідності в будові й функціонуванні мовних одиниць, яке відображає одну з основних особливостей будови й функціонування природної мови. П. С. Вовк зазначає, що протилежним поняттям до симетрії є явище асиметрії. Слово як знак мови асиметричне за своєю природою, бо має зміст і форму. Це явище властиве усім словам усіх мов світу, є